

Sprawozdanie z pracy Pełnomocnika Wojewody Opolskiego do spraw mniejszości narodowych i etnicznych za 2023 r.

1. Liczba spotkań ze środowiskami mniejszości narodowych i etnicznych, w tym organizowanych z inicjatywy Pełnomocnika

W 2023 r. Wojewoda Opolski i Pełnomocnik Wojewody ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych upamiętnili w Łambinowicach – indywidualnie - poza oficjalnymi obchodami - Tragedię Górnośląską, składając kwiaty oraz zapalając znicze. Jednocześnie nadmieniam, że w ciągu roku Pełnomocnik odwiedził to miejsce kilkakrotnie. W przypadku mniejszości Romskiej odbywają się cykliczne spotkania. Które dotyczą głównie realizacji „Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030”. Pełnomocnik utrzymuje stały kontakt telefoniczny oraz bezpośredni z przedstawicielami mniejszości e romskiej, ponieważ jest taka potrzeba. Ponadto kilkakrotnie Pełnomocnik Wojewody wraz z pracownikiem WSOiC, spotkał się z przedstawicielami zarówno Mniejszości Romskiej jak i pracownikami jednostek samorządu terytorialnego, celem omówienia spraw związanych z pozyskaniem środków finansowych na działalność stowarzyszeń oraz na potrzeby gmin, związane z poprawą warunków mieszkaniowych dla mieszkańców narodowości Romskiej.

2. Koordynowanie na obszarze województwa działań organów administracji rządowej, realizujących zadania na rzecz mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie.

Pełnomocnik Wojewody Opolskiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych ściśle współpracuje z Opolskim Kuratorem Oświaty w sprawach działalności na rzecz Mniejszości Narodowych i Etnicznych. Przedstawiciel Kuratorium corocznie jest zapraszany do członkostwa w powoływanej przez Wojewodę Opolskiego Komisji ds. oceny wniosków w sprawie przyznania środków na zadania przewidziane w Programie integracji społeczności romskiej. Ponadto Pełnomocnik współpracuje z Kuratorem w zakresie rozpowszechniania informacji dotyczącej konkursu stypendialnego dla uzdolnionych dzieci romskich. Pełnomocnik współpracuje również z Policją, która głównie polega na wymianie informacji o ewentualnych zdarzeniach, w których biorą udział Romowie. Pełnomocnik jest do stałej dyspozycji funkcjonariuszy Straży Granicznej.

3. Podejmowanie działań na rzecz respektowania praw mniejszości i przeciwdziałanie ewentualnemu naruszaniu tych praw i dyskryminacji osób

należących do mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

W 2023 roku do Wojewody Opolskiego nie wpłynęła ani jedna pisemna informacja dotycząca naruszania praw mniejszości oraz ich dyskryminacji. Pełnomocnik Wojewody ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych na bieżąco zapoznaje się z informacjami medialnymi dotyczącymi mniejszości i jest świadomy, że występują zdarzenia incydentalne, w których udział biorą przedstawiciele mniejszości (bójki, libacje, kradzieże, itp.). Zdarzenia te nie wyczerpują jednak znamion naruszania praw mniejszości oraz ich dyskryminacji.

4. Podejmowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

Pełnomocnik pomaga w rozwiązywaniu problemów dotyczących głównie mniejszości romskiej. Potrzeby tej mniejszości wynikały wprost ze składanych wniosków w ramach Programu Romskiego. Ponadto społeczność romska informuje Pełnomocnika o problemach związanych przede wszystkim z przydziałem lub zamianą mieszkań komunalnych. Pełnomocnik spotyka się z przedstawicielami mniejszości romskiej i jest z nimi w stałym kontakcie wspierając ich inicjatywy i udzielając w ramach swoich kompetencji wszelkiej pomocy.

5. Podejmowanie działań na rzecz respektowania praw osób posługujących się językiem regionalnym – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

Na terenie województwa opolskiego nie występuje język regionalny.

6. Lista organizacji mniejszości narodowych i etnicznych, z którymi Pełnomocnik jest w kontakcie

Pełnomocnik Wojewody Opolskiego do spraw MNiE, oraz pracownicy Wojewody, pozostają do stałej dyspozycji i bezproblemowego kontaktu z przedstawicielami mniejszości narodowych i etnicznych, a także każdej instytucji i organizacji pozarządowej, działającej na rzecz MNiE. Szczególnie dla tych, którzy prowadzą taką działalność na terenie województwa opolskiego, między innymi:

- Towarzystwo Społeczno – Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim,
- Towarzystwo Kulturalno – Społeczne Romów w Głubczycach,
- Towarzystwo Społeczno – Kulturalne Romów w Rzeczpospolitej Polskiej w Kędzierzynie-Koźlu,
- Stowarzyszenie Romów w Prudniku,
- Stowarzyszenie „Kultury i Edukacji Romów” w Prudniku,
- Stowarzyszenie „Brzdąc” w Kędzierzynie-Koźlu,
- Stowarzyszenie „Zawsze Dziecko” w Kędzierzynie-Koźlu.

7. Lista znanych Pełnomocnikowi organizacji i środowisk mniejszości narodowych i etnicznych działających na terenie województwa

- Towarzystwo Społeczno – Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim,
- Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce,
- Niemieckie Towarzystwo Oświatowe,
- Związek Młodzieży Mniejszości Niemieckiej,
- Związek Studentów Niemieckich w Polsce z siedzibą w Opolu,
- Brzeskie Stowarzyszenie Romów i Miłośników Kultury Romskiej "Parni Ciercheń" - "Biała Gwiazda",
- Towarzystwo Kulturalno – Społeczne Romów w Głubczycach,
- Towarzystwo Społeczno – Kulturalne Romów w Rzeczpospolitej Polskiej w Kędzierzynie-Koźlu,
- Stowarzyszenie Romów w Prudniku,
- Stowarzyszenie „Kultury i Edukacji Romów” w Prudniku,
- Stowarzyszenie „Brzdąc” w Kędzierzynie-Koźlu,
- Prudnicki Ośrodek Kultury,
- Stowarzyszenie „Zawsze Dziecko” w Kędzierzynie-Koźlu.

8. Współpraca Pełnomocnika z innymi instytucjami lub organizacjami, zajmującymi się problematyką mniejszościową – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

- Jednostki samorządu terytorialnego,
- Uniwersytet Opolski,
- Politechnika Opolska,
- Instytut Śląski Delegatura w Opolu.

9. Udział Pełnomocnika lub innych osób zajmujących się sprawami mniejszości narodowych i etnicznych w organizowanych przez mniejszości narodowe i etniczne imprezach i spotkaniach, na które zostali zaproszeni w ramach kreowania pozytywnego wizerunku mniejszości narodowych i etnicznych (proszę wymienić)

1. Kilkakrotnie Pełnomocnik Wojewody, spotkał się z przedstawicielami Mniejszości Romskiej, w celu omówienia zagadnień związanych z uzyskaniem przydziału mieszkań z zasobów komunalnych gmin.
2. Kilkakrotnie Pełnomocnik Wojewody wraz z pracownikiem WSOiC, spotkał się z przedstawicielami zarówno Mniejszości Romskiej jak i pracownikami jednostek samorządu terytorialnego, celem omówienia spraw związanych z pozyskaniem środków finansowych na działalność stowarzyszeń oraz na potrzeby gmin związane z poprawą warunków mieszkaniowych dla mieszkańców danej gminy – narodowości Romskiej.

W Zastępstwie Pełnomocnika - pracownik WSOiC, uczestniczył w:

- ogólnopolskiej Konferencji: „Społeczność romska – tradycja i współczesność” – , która odbyła się w Lublinie w dniach 5-6 czerwca 2023 r.,
- ogólnopolskim spotkaniu pełnomocników wojewodów ds. mniejszości narodowych i etnicznych na temat : „Bezpieczeństwo i prawa człowieka w kontekście mniejszości narodowych i etnicznych”. Spotkanie odbyło się w Olsztynie w dniach 27 – 28 czerwca 2023 r.

10. Czy w minionym roku zaszła konieczność podjęcia przez Pełnomocnika interwencji w sytuacjach konfliktowych?

TAK

NIE

11. Jeśli odpowiedź na powyższe pytanie była twierdząca, proszę o krótkie opisanie poniżej interwencji (w tym mediacji) podjętych w takich sytuacjach.

12. Opis pozostałych najważniejszych działań podjętych przez Pełnomocnika w ostatnim roku, w tym m.in. opis wdrażanych programów dotyczących mniejszości narodowych i etnicznych oraz działań podjętych w celu szerokiego informowania społeczeństwa większościowego o efektach działań w ramach Programu integracji¹

Na rzecz społeczności romskiej Wojewoda Opolski w 2023 roku realizował rządowy „Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030”. Główne przedsięwzięcia tego programu to:

1. Działalność świetlic romskich, które realizują zadania pomagające wyrównać braki edukacyjne dzieci romskich, integrują środowisko romskie z lokalną społecznością - poprzez organizację wspólnych uroczystości dla dzieci.
2. Realizacja projektu Urzędu Miejskiego w Głubczycach pn. "Cyganie pracują za dług", jest kontynuacją projektu realizowanego od wielu lat. Projekt przyczynia się do polepszenia warunków mieszkaniowych i stwarza możliwości zatrudnienia Romów w firmie dokonującej remontów ich mieszkań.
3. Program Urzędu Miejskiego w Prudniku pn. " Działania instruktora promujące kulturę romską w regionie", który jest kontynuacją z lat ubiegłych, przyczynia się do integracji społeczności szkolnej w Prudniku: uczniów, rodziców i nauczycieli poprzez promowanie zdrowego stylu życia i kultury romskiej w środowisku.
4. Realizacja projektów związanych z remontem mieszkań w kilku gminach Opolszczyzny, dla rodzin Romskich z dziećmi, które realizują obowiązek szkolny oraz dla osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych, przyczyniają się do podwyższenia standardu ich lokali znacznie odbiegających od przeciętnego minimum. Przewidziane do remontu mieszkania komunalne wymagały niejednokrotnie przeprowadzenia gruntownego remontu, w szczególności malowania, wymiany podłóg i drzwi, remontu zaplecza sanitarnego oraz innych prac remontowych poprawiających standard życia rodzin romskich.

¹ Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030

Realizacja powyższych projektów przyczynia się do prawidłowej realizacji obowiązku szkolnego przez dzieci romskie, zmienia wizerunek Romów w lokalnym środowisku i ich stosunek do edukacji. Dzieci romskie mają możliwość rozwoju swoich zdolności artystycznych i podwyższenia wyników w nauce oraz lepszą adaptację w środowisku szkolnym.

13. Inne uwagi

Reasumując, można stwierdzić iż rok 2023 był w opinii Pełnomocnika oraz pracowników zajmujących się mniejszościami narodowymi i etnicznymi, rokiem spokojnym i rokiem, który nie generował konfliktów we współpracy pomiędzy Wojewodą, a mniejszościami. Pomyślnie zakończono rok 2023 w zakresie realizacji zadań określonych w Programie integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030. W najważniejszych spotkaniach i uroczystościach związanych z Mniejszościami Narodowymi i Etnicznymi działającymi na terenie województwa opolskiego brali udział Wicewojewoda, Zastępca Dyrektora Biura Wojewody oraz Pełnomocnik Wojewody ds. MNiE.

Opole, 12 stycznia 2024 r.

Pełnomocnik Wojewody
Opolskiego ds. Mniejszości
Narodowych i Etnicznych

Bożena Kacelińska